

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Wijziging toepassingseisen thermische gereinigde grond

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
Direct betrokken zijn de producenten van thermische gereinigde grond (hierna TGG) die via een thermische methode verontreinigde grond reinigen.
Indirect betrokken zijn de partijen die TGG afnemen en in grond-, weg- en waterbouw toepassen.
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
De reinigers/producten van TGG en diegene die TGG in werken toepassen.
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?
De belanghebbende partijen en dan met name producenten van TGG zijn eerder in een vroeg stadium bijgepraat over het beleidstraject en het voornemen de regelgeving voor wat betreft het toepassen van TGG in werken aan te passen. Ook hebben hierover gesprekken plaatsgevonden met uitvoerende belanghebbende die TGG in werken toepassen.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?
Bij de toepassing van TGG zijn maatschappelijke zorgen ontstaan over mogelijke gezondheidsrisico's en schadelijke effecten voor natuur en milieu. In het bijzonder voor de kwaliteit van de bodem en het (grond)water. De problemen zijn in zijn algemeenheid terug te voeren op dat de Regeling bodemkwaliteit 2022 niet of onvoldoende toereikend is voor beslissingen met betrekking tot een veilige en duurzame toepassing van TGG in of op de bodem, specifiek in grootschalige bodemtoepassingen..
- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?
De oorzaak ligt voor een groot deel in het specifieke thermische reinigingsproces van verontreinigde grond. Door de verhitting van de verontreinigde grond veranderen de structuur en eigenschappen van de grond zodanig dat de TGG zich in de praktijk anders

gedraagt dan een onbehandelde grond. Daarom wordt geconcludeerd dat de fysische- en biologische kenmerken van TGG sterk afwijken van een natuurlijke grond zoals we die in Nederland kennen. Als gevolg hiervan kunnen onvoorziene en niet gewenste effecten (zoals een hoge uitloging van metalen en zouten) optreden in de praktijk.

c) Wat is de omvang van het probleem?

De omvang van het probleem wordt gekenmerkt door een vertraging in de afzet van TGG. Vanwege de problematiek rond de uitloging wordt al geruime tijd als gevolg van incidenten geen TGG meer toegepast in grootschalige bodemtoepassingen (GBT). Hierdoor zijn aanzienlijke voorraden opgebouwd bij de producenten. Naar schatting ligt er aan oude voorraden TGG bij beide producenten ongeveer 1 miljoen ton opgeslagen.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

De uitloging van metalen uit TGG wordt getoetst aan de hand van de emissietoetswaarde (ETW) en de maximale emissiewaarde (MEWgrond) uit de Rbk. De ETW fungeert hierbij als drempelwaarde voor nader uitloogonderzoek. Als de concentraties in TGG voldoen aan de ETW is geen

uitloogonderzoek noodzakelijk omdat wordt aangenomen dat de daadwerkelijke uitloging de MEWgrond niet overschrijdt. In de praktijk is echter gebleken dat voor een aantal stoffen de voorspellende waarde van de ETW niet overeenkomt met de daadwerkelijke uitloogemissies. Er vindt uitloging plaats tot boven MEWgrond terwijl dit op basis van de toetsing aan de ETW dus niet wordt voorspeld.

Samenvattend kan dus worden gesteld dat het toetsingskader van het Besluit bodemkwaliteit niet- of onvoldoende toereikend is voor beslissingen met betrekking tot en veilige en duurzame toepassing van TGG in of op de bodem, specifiek in GBT's.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Bij het uitblijven van aanpassing van de regelgeving bestaat het risico dat als gevolg van het toepassen van TGG in GBT's de directe leefomgeving wordt belast met verontreinigende stoffen. De zorgplicht is hiermee in het geding.

Daarnaast speelt dat het uitblijven van duidelijkheid over de regelgeving de afzet van TGG in werken stagneert. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoeren van producenten van TGG.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

De Wet milieubeheer stelt een stortverbod vast voor alle soorten grond met uitzondering van grond waarvoor een niet reinigbaarheidsverklaring is afgegeven door het ministerie van IenW. Het reinigen en hergebruik van verontreinigde grond wordt daarom gestimuleerd. Hiermee wordt afvaldruk naar de komende generaties verminderd en neemt de vraag naar en het gebruik van primaire grondstoffen zoals zand en grind af.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?
- Goede gezondheid en welzijn
 - Schoon water
 - Verantwoorde productie
 - Leven in water/land

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?
- TGG heeft door het thermisch reinigingsproces andere eigenschappen dan de grond die bij normale ontgravingen vrijkomt. Dat maakt dat bepaalde stoffen in hogere concentraties kunnen uitspoelen dan op basis van de huidige versimpelde toetsing wordt verwacht.
- Om grootschalig functioneel te worden toegepast moet TGG minimaal voldoen aan de kwaliteitseisen die gelden voor grond van de kwaliteitsklasse industrie. Onder de regelgeving voorafgaand aan deze wijzigingsregeling kon TGG voldoen aan de maximale waarde industrie en de Emissietoetswaarde (ETW). De ETW fungeert hierbij als drempelwaarde voor nader uitloogonderzoek. Worden maximale waarde industrie en ETW niet overschreden, dan mag de TGG worden toegepast omdat wordt aangenomen dat de daadwerkelijke uitloging niet boven de norm voor uitloging ligt.
- In de praktijk is echter gebleken dat specifiek voor TGG de voorspellende waarde van de ETW niet overeenkomt met de daadwerkelijke uitloogemissies. Er vindt voor sommige stoffen uitloging plaats tot boven maximale emissiewaarde grond terwijl dit op basis van de toetsing aan de ETW niet wordt voorspeld.
- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?
- Deze wijzigingsregeling zorgt ervoor dat TGG vanwege de specifieke eigenschappen voor wat betreft enkele stoffen voortaan getoetst moet worden middels een uitloogonderzoek aan de Maximale Emissiewaarde (MEW) zoals opgenomen in de bijlage B bij de Rbk 2022. Alleen wanneer TGG hieraan voldoet is toepassing mogelijk.
- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?
- Niet van toepassing.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Producenten van TGG moeten voortaan per partij een uitloogonderzoek uitvoeren en deze toetsen aan de maximale emissie waarde (MEW). Dit betekent extra onderzoek en kosten en ook een langere doorlooptijd voordat partijen kunnen worden toegepast.

De aanpassing van de voorwaarden (toetsnormen Rbk) waaronder TGG kan worden toegepast, met daarnaast een richtinggevend toepassingskader vanwege de specifieke eigenschappen van TGG (hoge pH en zouten), moet bijdragen in hernieuwd vertrouwen in TGG als nuttige toepassing in GBT's.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Niet van toepassing.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

- a) Wat is het voorstel?

Aanpassing van de regelgeving rond het toepassen van TGG in GBT's.

In vervolg zal TGG vanwege de specifieke eigenschappen getoetst moeten worden aan uitlooging aan de maximale emissietoetswaarde. Alleen wanneer de uitloog resultaten hieraan voldoen is toepassing mogelijk, daarbij tevens rekening houdende met overige specifieke eigenschappen van TGG die van invloed kunnen zijn op de leefomgeving. Deze specifieke eigenschappen van TGG vereisen dat nadere eisen gelden aan de wijze van toepassen (toepassingskader).

De voorgestelde aanpassing van de regelgeving betekent een aanscherping van de toetsingseisen rond het toepassen van TGG in grootschalige toepassingen. Dit moet bijdragen aan hernieuwd vertrouwen in het product en daarmee de toepasbaarheid verbeteren.

- b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Niet van toepassing.

- c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

De voorgestelde aanpassing van de regelgeving betekent een aanscherping van de regels rond het toepassen van TGG. Dit kan als gevolg hebben dat er minder TGG in een grootschalige bodemtoepassing wordt toegepast als grond. Het kan er ook toe leiden dat bepaalde stromen (fracties) van TGG niet als grond maar als secundaire stroom in bouwstoffen (immobilisaat of beton) worden verwerkt.

De problematiek rond de toepassing van TGG staat niet op zichzelf. De aandacht voor verschillende reststromen, grond en bouwstoffen leidt tot de noodzaak om de kennis van uitloging en effecten op de leefomgeving te verstevigen. Op termijn kan deze kennis worden geïmplementeerd in beslissingsondersteunend instrumentarium en/of in wet- en regelgeving. Daarom wordt hier de komende jaren in het kader van de herijking van de bodemregelgeving verder aan gewerkt.

- d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Niet van toepassing.